

Posudek oponenta kvalifikační práce

Příjmení a jméno autora práce:	Kateřina Rubášová
Studijní obor:	Geografie se zaměřením na vzdělávání
Název práce:	ENVIRONMENTÁLNÍ TÉMATA V UČEBNÍCÍCH ZEMĚPISU A DALŠÍCH PŘÍRODOVĚDNÝCH PŘEDMĚTECH NA 2. ST. ZŠ

Hodnocení

Cíle práce (vzhledem ke stavu výzkumů v daném oboru) hodnotím pro danou úroveň postupové práce jako:	1 Plně vyhovující a aktuální	2 Průměrné	3 Podprůměrné až nevyhovující a neaktuální
*Autorka si v práci netriviální cíle, které srozumitelně shrnuje ve třech výzkumných otázkách.			
Ve vztahu k cílům práce hodnotím zvolený metodický postup/aparát jako:	1 Velmi vyvážený a vhodný (zvolené metody plně odpovídají stanoveným cílům)	2 Částečně vyvážený	3 Nevyvážený (metody se povětšinou mívají se stanovenými cíli)
<p>*Navržený metodický postup je postavený na rozumných předpokladech a rámcově je správný. Konkrétní využití metod a detaily metodického postupu však bohužel již tak vhodně zvolené nejsou a dle mého názoru nemohou vést k zodpovězení výzkumných otázek bez vysokého stupně nejistoty.</p> <p>Samotný popis metodiky je dle mého názoru nedostatečný, zmatečný a pouze těžko se v něm čtenář orientuje. Vyjmutí ne-přírodovědných předmětů z výzkumu by dle mého názoru dávalo smysl pouze v případě, kdyby autorka měla obrovské množství dat z přírodovědných předmětů a nebylo by v jejich silách je korektně zpracovat – toto však nenastalo a já naopak považuji množství dat pro úroveň BP spíše za nižší. Vyjmutí nezanedbatelné části problematiky tak považuji za metodický přešlap. Výběr řady učebnic je dle mého názoru také čistě subjektivní, kdy autorka pouze uvádí, že se domnívá, že ty z nakladatelství Fraus jsou nejpoužívanější. Velké výhrady mám k metodice zjišťování odpovědi na výzkumnou otázku č. 2 – postrádám popis, jak data autorka pro tyto potřeby sbírala, jak je zpracovala, vyhodnocovala a jak je interpretovala. Z textu práce jsem nebyl schopen vydedukovat, jak konkrétně autorka vybrala „environmentální témata“, proč a jak přidávala do výčtu ta, která nejsou zmíněna v RVP. Z textu není jasné, proč autorka spojuje „výkladový text“ a „doplňující text“ (tyto pojmy nijak nedefinuje) z výkladových složek do kategorie „informační text“. Jako hrubou chybu pak vidím to, že počet zmínek jednotlivých environmentálních témat na hierarchické úrovni této kategorie porovnává s počty zmínek v rámci dílčích subkategorií „procesuálního aparátu nevýkladových složek“, tedy v rámci jednotek nižší hierarchické úrovně.</p> <p>Metodický postup vedoucí k zodpovězení výzkumné otázky č. 3 jsem taktéž v práci nebyl schopen dohledat. Autorka tak návaznost v rámci témat nemůže vůbec popsat a tvrzení uvedená v diskusi jsou pouze jejími nepodloženými názory.</p> <p>Ve výsledcích autorka občas uvádí tvrzení, která nejsou opřena o metodicky korektně získaná a zpracovaná data (např. v kap. 2.2.7: <i>Vycházím-li z předpokladu, že čím vyšší je číselná hodnota v šedém sloupci, tím větší objem dat dané téma obsahuje, tak mohu říci...</i>, kdy autorka vůbec s pojmem „objem dat“ v rámci svého výzkumu nepracovala. A dle mého názoru nelze dávat stejnou váhu jednotlivým kategoriím, které do celkových součtů v tabulce vstupují). Autorka v textu také uvádí z mého pohledu nešťastná vyjádření, obhajující nedokonalý metodický postup (např. v kap. 2.9.9: <i>Pokud by všechny tyto kategorie byly</i></p>			

<p><i>zastoupeny ve výzkumu jednotlivě, byl by výzkum nepřehledný a komplikovaný. Dle mého názoru by se však komplikovanost nezvýšila a přehlednost a diskutovatelnost výzkumu naopak velmi zvýšila; či v kap. 2.3: Rozumnější by bylo zaměřit se pouze buď na výkladovou složku zahrnující tyto zmíněné formy textu, anebo na nevýkladovou složku zabývající se úkoly, otázky, pokyny k činnostem apod. Možnou alternativní variantou by také mohlo být zvolit si pouze jeden předmět, či ročník a ten podrobně prozkoumat z hlediska výskytu environmentálních témat jak z pohledu výkladové, tak nevýkladové složky..., kdy by dle mého názoru rozsahu BP odpovídalo udělat současně vše, co autorka uvádí).</i></p>				
Použité metody (vzhledem ke stavu výzkumů v daném oboru) hodnotím jako:	1 Aktuální	2 Částečně zastaralé	3 Zastaralé	
*				
Práci s literaturou (úplnost vzhledem ke zvolenému tématu, aktuálnost a vazbu na zahraniční publikace v daném oboru atd.) hodnotím jako:	Výbornou	Velmi dobrou	Dobrou	Nevyhovující
<p>*Autorka sesbírала nezanedbatelné množství zdrojů z českého prostředí, se kterými poměrně korektně pracuje. Zcela však postrádám jakékoliv využití zahraniční literatury, které by zejména diskusi jistě udělalo silnější – např. stručné srovnání výsledků se stavem v zahraničí by práci posunulo o veliký kus dopředu.</p>				
Výsledky (zejména originalitu, věrohodnost, kvalitu prezentace) hodnotím jako:	Výborné	Velmi dobré	Dobré	Nevyhovující
<p>*Vzhledem k výtkám, uvedeným u metodiky, je kvalita výsledků práce nevyhovující. Kapitola výsledky je z valné většiny vyplněna pouze tabulkami. Tyto tabulky zobrazují řazení problematiky environmentální výchovy do jednotlivých ročníků a předmětů dle ŠVP školy, na které autorka pracuje. Autorka si ani nedala práci, aby tabulky přepracovala, a proto jsou mnohdy rozděleny na části dle stránkování ŠVP. Druhým typem tabulek je uvedení prostých počtů zmínek environmentálních témat a forem jejich zpracování. Tyto tabulky jsou zbytečně velké, a tedy i poměrně nepřehledné. Tabulky jsou velmi nedokonale nadepsané, a tedy se v nich těžko orientuje. Text v této stěžejní kapitole téměř naprosto absentuje. V práci není uveden jediný graf, který by výsledky vizualizoval jistě lépe. Na základě uvedených výsledků by bylo téměř nemožné odpovědět na dvě ze tří výzkumných otázek. Velkým nedostatkem práce je dle mého názoru i to, že autorka vyvozuje příliš silné a zobecněné závěry (např. <i>Nejméně environmentálních témat se nachází v 6. ročníku, kde souhrnný součet výskytu environmentálních témat tvoří hodnotu 45, naopak nejvíce témat tohoto druhu se nachází v 9. ročníku s hodnotou 94, přestože zkoumala jen a pouze množství zmínek jednotlivých témat v učebnicích jednoho vydavatele</i>).</p>				
Formální úroveň práce hodnotím jako:	Výbornou	Velmi dobrou	Dobrou	Nevyhovující
<p>*Formální úroveň práce je dle mého názoru pod akceptovatelnou hranicí. Autorka v textu špatně cituje (např. na str. 16, 17, 19), v práci se také vyskytují občasné gramatické chyby (např. str. 10), celá řada typografických chyb (např. str. 12, 13, 14, a v podstatě napříč celým textem), práce není stylisticky kvalitní (např. str. 36, ale i další rozsáhlé pasáže textu nejsou napsány stylisticky čistě a jejich pochopení je tak mnohem složitější). Subkapitoly kap. 1 mají, ačkoliv je jejich struktura velmi podobná, pokaždé použitý jiný styl výčtu prvků (1.1: číslování, 1.1.1 číslování a zvýraznění lichých položek, 1.5.1 číslování v rámci odstavce, 1.5.3 odrážky), což je opět činí méně přehlednými. Na některé tabulky (např. tab. 1, 2, 12) není vůbec odkazováno v textu. Kvalita tabulek vložených z ŠVP je velmi nízká, jejich font je velmi malý, tyto tabulky současně mají často stejný (nedostatečně deskriptivní) název, a měly by být spojeny do jedné. Kvalita obr. 2 je neakceptovatelně nízká. Tabulky od č. 36 jsou</p>				

špatně číslovány a je na ně špatně odkazováno v textu.				
Diskusi výsledků (zejména relevanci a kvalitu diskutovaných prací, závěry vyplývající z diskuse) hodnotím jako:	Výbornou	Velmi dobrou	Dobrou	Nevyhovující
*Diskuse v pravém významu slova se v práci v podstatě nevyskytuje. Autorka se pouze snaží analyzovat a syntetizovat své výsledky, které ale jsou těžko interpretovatelné, a proto často sklouzává pouze k uvádění tvrzení, které s tématem práce souvisí pouze okrajově, či svých názorů, které však vůbec nejsou podpořeny daty (např. <i>Z mého pohledu nejsou environmentální témata v učebnicích dostatečně uzpůsobena tak, aby žáky motivovala změnit své jednání vůči přírodě, významnou roli tak zde hraje podání učitele</i>). Překvapivě autorka dokáže v závěru odpovědět i na výzkumnou otázku č. 3, kterou ale metodicky vůbec nezkoumala.				
Cíle práce hodnotím jako	Splněné vynikajícím způsobem	Splněné	Splněné částečně	Nesplněné
Otázky †	Navrhnete korektní metodický postup, jak zkoumat výzkumnou otázku č. 3.			

Celkové hodnocení

Práci k obhajobě	Doporučuji		Nedoporučuji	
V případě kladného doporučení navrhuji celkové hodnocení práce:	Výborně	Velmi dobře	Dobře	

Datum: 10/6/2020

Oponent práce: RNDr. Václav Stacke, Ph.D.

Podpis:

*) V případě hodnocení jiné kategorie než (1) a Výborně zde, prosím, zdůvodněte Vaše hodnocení.

†) Zde je možné uvést otázky, jejichž zodpovězení považujete za stěžejní pro obhájení práce.

Podepsaný originál tohoto posudku, prosím, pošlete ve třech vyhotoveních na OG CBG (doc. RNDr. Pavel Mentlík, PhD.).

Elektronickou verzi, prosím, zašlete na: pment@cbg.zcu.cz